
OPSCHRIFT

Vergadering van 13 november 2017

Nummer: 2017_MV_00456

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Elke Sleurs: Stedelijk anti-kraakbeleid

Raadslid(-leden):

Elke Sleurs - N-VA

Bevoegd:

Daniel Termont

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

Een door een groep Roma gekraakte Gentse woning aan het Stapelplein beroerde opnieuw de gemoederen in onze stad.

De burgemeester verklaarde opnieuw niets te kunnen doen, ook niet mocht de nieuwe antikraakwet al van toepassing geweest zijn.

Vraag:

1. Hoe bereiden het stadsbestuur en de politie zich voor op het van kracht worden van de nieuwe antikraakwet? Welke ondersteuning zal in de nabije toekomst geboden worden aan met kraken geconfronteerde bewoners? Hoe ver staat het met de opmaak van het 'actieplan kraken'?
 2. Hoe volgt het stadsbestuur het verblijfsrecht van EU-burgers, in casu Roma, op? Welk beleid is er ter zake?
-

Behandeld door de commissie algemene zaken, intercommunales en bevolking in openbare vergadering van 13 november 2017.

ANTWOORD

13 november 2017

Eerst en vooral wens ik vooraleer op de vragen te antwoorden de volgende verklaring af te leggen:

De enorme media aandacht die is ontstaan naar aanleiding van de gebeurtenissen op het Stapelplein was gebaseerd op foute informatie. Dit staat nu 100% vast. Het pand is en was wel degelijk aantoonbaar onbewoond en de journalist heeft nagelaten om dit fout verhaal van de daar ingeschreven persoon af te toetsten bij de politie. De politie wist nl. al vanaf de plaats controle op maandag 30 oktober en dus voor het verschijnen van het artikel dat het niet om een bewoond pand ging. De politie is bovendien wel degelijk meteen opgetreden zoals het hoort en heeft meerdere pv's opgemaakt. De krant in kwestie die dit fake news als eerste naar buiten heeft gebracht, draagt hierin een zeer zware verantwoordelijkheid.

Gelukkig werden er de voorbije dagen al heel wat persartikels gepubliceerd die de eigenlijke waarheid aan het licht brachten, maar helaas was het onheil al geschied, met alle vreselijke gevolgen van dien. Zo vond er een nachtelijke raid plaats ten aanzien van slapende families, waarbij erger kon worden voorkomen dankzij het snelle en doortastende optreden van de politie.

Maar beste raadsleden, laat mij heel duidelijk wezen: wat er de afgelopen weken is gebeurd, gaande van de raid tot het klemrijden van een mediavoertuig, is een situatie Gent onwaardig en moet ons allen diep verontrusten. De enorme media rel en de daarbij horende politieke recuperatie op diverse sociale media creëren een perceptie waarbij niemand gebaat is. Goed, ik besluit de situatie van het Stapelplein met de bevestiging dat dit in goede handen is bij politie en parket en door hen op alle fronten verder wordt opgevolgd.

Wat uw vraag betreffende het aantal gekraakte panden betreft, kan ik u meedelen dat uit de registratiegegevens van politie blijkt dat er momenteel 47 panden gekend zijn als kraakpand met effectieve bezetting.

Zoals u weet volgen we de situatie permanent op en dit verklaart dan ook dat er geregeld nieuwe cijfers zijn. Het cijfer van 47 panden werd bekomen door een nieuwe actieve screening van alle gekende kraakpanden door de politie afgelopen dagen, en een afstemming van de politionele gegevens met de gegevens die bij overlastregie (dienst preventie voor veiligheid) en de buurtstewards (dienst outreachend werken) gekend zijn.

Dit cijfer betekent m.a.w. een erg sterke daling t.o.v. de cijfergegevens die eerder dit jaar [78 in april t.o.v. 159 in december 2016] werden vrijgegeven. Dat is niet onlogisch, want de situatie van kraken is aan constante fluctuatie onderhevig. Ons actief beleid rond het thema kraken heeft ervoor gezorgd dat er een kentering is op het terrein.

Zo hebben de overlastregisseurs in de loop van 2017 al 56 brieven bezorgd aan eigenaars van gekraakte panden, met daarin concrete kraakpreventietips en juridische informatie. Dit zou ertoe bijgedragen kunnen hebben dat die dossiers sneller en gericht opgevolgd konden worden door de eigenaars, met effectieve uithuiszettingen tot gevolg. De keerzijde daarvan is uiteraard de verhoogde signalen betreffende dakloosheid, alsook het risico dat meerdere panden door dezelfde identiteiten gekraakt worden bij gebrek aan een andere en betere oplossing.

1 zaak is intussen wél heel duidelijk: de framing als ware Gent een “Kraakwalhalla” raakt kant noch wal. Ook het gerucht dat kraken enkel in Gent voorkomt kan niet gestaafd noch geobjectiveerd worden, o.a. omdat andere steden schijnbaar geen registratiegegevens over het aantal kraakpanden hebben of willen vrijgeven. Dat is pas struisvogelpolitiek.

Tot zover het cijfermateriaal.

U vroeg mij ook naar de voorbereidingen die getroffen worden binnen het politie apparaat m.b.t. de nakende inwerkingtreding van de nieuwe kraakwet komende donderdag. De politie heeft net zoals voor andere misdrijven de taak om de wet toe te passen op basis van de wetteksten en de richtlijnen van het Parket-Generaal en het parket. De Gentse politie past dus momenteel haar bestaande instructies aan in overleg met het parket Oost-Vlaanderen, maar deze interne instructie zal pas definitief worden na het verschijnen van de omzendbrief van het Parket-Generaal.

Ik stond hierover de voorbije weken in nauw contact met de Korpschef en de Procureur, en heb diverse keren overleg hierrond gevoerd. Het overleg verloopt zeer constructief en transparant, maar niettemin beschik ik op dit moment nog niet over gevalideerde richtlijnen. Deze worden op korte termijn verwacht.

Wat we ons nu vooral afvragen is hoeveel eigenaars er n.a.v. de inwerkingtreding van de nieuwe wet klacht zullen indienen en wat de impact hiervan zal zijn op de politiewerking. De praktijk zal dit de komende weken en maanden uitwijzen.

Intussen werkt de stad, samen met politie en OCMW, intensief aan het in de raad van september goedgekeurd voorstel tot opmaak van een Gents actieplan kraken. Dit betekent dat het al bestaand kraakbeleid maximaal geïnventariseerd en samengebracht wordt, en er stelselmatig bekeken wordt in welke mate bestaande werkwijzen versterkt, gewijzigd of geschrapt dienen te worden gelet op de nieuwe kraakwet. Ook bijkomende initiatieven worden onderzocht en gevalideerd, en dit vanuit een integrale aanpak, met zowel preventieve, curatieve als repressieve acties.

Er wordt ook al geanticipeerd op de neveneffecten van de nieuwe kraakwet, in het bijzonder de toenemende druk die zal ontstaan op de Gentse woonnoden en de dakloosheid. Deze initiatieven zullen verder uitgetekend worden in de in oprichting zijnde Task Force Wonen, waar naast deze specifieke problematiek gewerkt zal worden aan de uitbouw van tal van woonacties gericht op de meest precare segmenten van de woningmarkt, in het bijzonder de huurmarkt.

Het actieplan kraken vordert goed, maar het is nog niet rijp voor validatie. We wachten op de formele richtlijnen van de procureur des konings. Daarom wens ik u allen dan ook het volgende

voorstel te doen: gezien het belang voor de Gentenaars en het belang van een genuanceerd, op feiten gebaseerd democratisch debat wensen we een extra themacommissie te organiseren met als enige agendapunt het actieplan kraken. Dit voorzien wij op woensdagavond 6 december om 20 uur. [De Commissie onderwijs, personeel en facility management vindt daarom al plaats om 18u30.] Hierop zal ik ook de betrokken diensten uitnodigen, inclusief de politie en het parket, zodat alle noodzakelijke toelichtingen kunnen gebeuren en u uitgebreid vragen kan stellen. Zodra het actieplan kraken klaar is, zal het u bezorgd worden en dit zeker voorafgaand aan de themacommissie op 6 december. Ik denk dat dit een goed en constructief voorstel is en ik hoop dan ook dat ze uw goedkeuring kan wegdragen.

Dan rest mij enkel nog te antwoorden op de 2e vraag van mevrouw Sleurs m.b.t. het verblijfsrecht van EU-burgers, in casus Roma.

Uw vraag heeft mij enigszins verbaasd, mevrouw Sleurs, want u weet toch ook dat dit in hoofdzaak federale materie is, waarvoor dit stadsbestuur niet bevoegd is? Niettemin zal ik u de informatie toelichten die ik hierover ontving van het Loket Migratie van de stad:

Het verblijfsrecht dat van toepassing is, is het recht op vrij verkeer van personen binnen Europa. Het recht op vrij verkeer van personen, kapitaal, diensten en goederen is samen met de EURO één van de fundamenteën van de Europese Unie. Elke EU-burger kan binnen de vigerende regelgeving in een ander land van de EU gaan wonen, werken en/of studeren. De Belgische verblijfswetgeving betreffende Europese burgers, die een omzetting is van de Europese richtlijnen, voorziet dat wie hier werkt, uitzicht heeft op werk, beschikt over voldoende bestaansmiddelen of studeert een verblijfsdocument kan bekomen.

Het verblijfsrecht van EU-burgers (ongeacht hun afkomst) wordt opgevolgd conform de Belgische en Europese verblijfswetgeving. EU-burgers die lang in België willen verblijven, dienen zich aan te dienen bij de gemeente binnen een redelijke termijn na aankomst (maximum 3 maanden na binnenkomst in België).

In de eerste drie maanden van hun verblijf worden EU-burgers als toeristen beschouwd en hoeven zij geen E-kaart te bezitten. Zij kunnen -mits bewijs van hun identiteit en nationaliteit- een aanvraag tot inschrijving doen om een verblijfsdocument te bekomen. Deze aanvraag kan gebeuren op basis van tewerkstelling, zelfstandige activiteit, werkzoekende, voldoende bestaansmiddelen, gezinshereniging of studies. Vanaf de indiening van de verblijfsaanvraag moeten EU-burgers in het wachtregister worden ingeschreven. Na een positieve woonstcontrole moeten ze worden ingeschreven in het vreemdelingenregister. In geval van een negatieve woonstcontrole wordt de verblijfsaanvraag afgewezen.

Vanaf de indiening van de verblijfsaanvraag krijgen EU-burgers drie maanden de tijd om de nodige documenten voor te leggen die nodig zijn om een verblijfsdocument te bekomen (= bewijs voldoende tewerkstelling, bewijs zelfstandige activiteit, bewijs voldoende bestaansmiddelen, ...). Als de nodige documenten niet kunnen voorgelegd worden binnen die drie maanden, moet de EU-burger een extra maand de tijd krijgen om de nodige documenten toch nog voor te leggen. Worden na die extra maand de nodige documenten nog niet voorgelegd, dan wordt de verblijfsaanvraag afgewezen.

Burgers van lidstaten van de Europese Unie die naar België komen maar niet (meer) voldoen aan de verblijfscriteria, bevinden zich niet legaal op het Belgisch grondgebied. Zij kunnen en mogen echter enkel binnen heel specifieke voorwaarden worden gerepatriëerd. Het vrij verkeer van EU-burgers kan enkel worden beperkt om redenen van verstoring van openbare orde of openbare veiligheid en dit onder stringente voorwaarden. Een uitwijzingsbeslissing kan slechts in individuele gevallen worden genomen wanneer het gedrag van een persoon een daadwerkelijke, actuele en ernstige bedreiging vormt voor de samenleving. Daarbij moet het evenredigheidsbeginsel altijd in acht worden genomen. Het aantal EU-burgers zonder geldig verblijfsdocument dat gedwongen kan en moet terugkeren, is in de feiten zeer beperkt.

Als de nodige documenten tijdig worden voorgelegd én positief worden beoordeeld, wordt een verblijfskaart (E kaart) afgeleverd die 5 jaar geldig is. De eerste 5 jaar is het verblijfsrecht voorwaardelijk. Dat betekent dat betrokkene tijdens deze periode moet blijven voldoen aan de Europese regels over het vrij verkeer van personen (= blijven werken, blijven beschikken over voldoende bestaansmiddelen, ...). Als dat tijdens die eerste vijf jaar niet meer het geval is, kan een einde worden gemaakt aan het verblijfsrecht.

Tot zover de federale materie. Als stad kunnen we daarnaast wel een actief beleid voeren betreffende vrijwillige terugkeer, wat we uiteraard ook doen, succesvol zelfs. Diverse andere steden, zoals Aalst en Antwerpen, hebben onze bevoegde dienst hierover al meermaals aangesproken om inspiratie te verkrijgen voor hun eigen beleid.

Het vrijwillige terugkeerprogramma staat ook open voor Oost-Europese EU-burgers zonder perspectief. De diensten, organisaties en vrijwilligers die in nauw contact staan met deze doelgroep, worden door de werking vrijwillige terugkeer van de Dienst Asiel- en Vluchtelingenbeleid gesensibiliseerd over de mogelijkheid van vrijwillige terugkeer en opvang in afwachting van die terugkeer.

Tot zover mijn antwoord.
